



Handläggare: Yvonne Zellman
Telefon: 508 28 482

Till
Idrottsnämnden

Nr 10

Underlag till budget 2009 och inriktning 2010-2011 för idrottsnämnden

Förslag till beslut

Idrottsförvaltningen föreslår att idrottsnämnden beslutar följande.

1. Förvaltningens förslag till underlag till budget 2009 och inriktning 2010-2011 för idrottsnämnden godkänns.
2. Nämnden begär hos kommunfullmäktige utökad driftbudget för fastighetsunderhåll om 15,0 mnkr årligen fr.o.m. 2009.
3. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Inger Båvner
Förvaltningschef

Kommunfullmäktiges inriktningsmål

Kommunfullmäktige har i budget 2008 med inriktning för 2009 och 2010 angivit tre inriktningsmål för staden. Idrottsnämnden bidrar till uppfyllelse av inriktningsmålen enligt följande:

Stockholm ska vara en attraktiv, trygg och växande stad för boende, företagande och besök

- Fler idrottsanläggningar ska drivas på entreprenad eller i föreningsdrift
- En hållbar livsmiljö ska värnas och utvecklas
- Idrottsnämnden ska tillhandahålla ändamålsenliga anläggningar där föreningar, skolor och övriga ska kunna utöva idrott och motion
- Idrottsnämnden ska vara en aktiv avtalspart och servicegivare vid evenemang

- Idrottsnämnden ska prioritera barn och ungdomar
- Idrottsnämnden ska erbjuda ett varierat och ökat utbud för idrott och motion i simhallarna
- Idrottsnämnden ska förvalta, utveckla och förnya idrottsanläggningarna
- Idrottsnämnden ska utveckla förutsättningarna för det rörliga friluftslivet
- Idrottsnämnden ska utveckla och främja kultur- och fritidsutbudet för personer med utvecklingsstörning eller autism
- Klotter ska saneras på idrottsnämndens anläggningar inom 24 timmar
- Besökare i stadens idrottsanläggningar ska känna sig trygga och säkra

Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras

- Fler idrottsanläggningar ska drivas på entreprenad eller i föreningsdrift
- Idrottsförvaltningen ska fortsätta vara en hälsofrämjande arbetsplats

Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva

- Budgeten ska vara i balans
- Administrationens verksamhet ska präglas av god service
- Brukarnas delaktighet ska öka och deras synpunkter ska hanteras snabbt och effektivt

Nämndens verksamhetsområde

Idrottsnämndens främsta uppdrag är att bidra till en bättre folkhälsa bland stadens invånare. Vetenskapliga studier har återkommande visat på betydelsen av fysisk aktivitet för människors hälsa. Idrottsnämndens ansvarsområde - stödet till idrottsrörelsen, 0-taxan till barn- och ungdomsverksamhet, att bygga, utveckla och driva idrottsanläggningar och den egna friskvårdsverksamheten på bad och i sim- och idrottshallar - kommer därför att få allt större betydelse i framtiden.

Byggandet av idrottsanläggningar och andra träffpunkter är en betydelsefull del i infrastrukturen i en växande region. Det är viktigt att stadens Vision 2030 också innefattar idrottsatsningar och att idrotten har en given plats i planeringen av nya bostadsområden och vid förtätning av befintliga stadsdelar.

Norden har internationellt sett ett högt medlemskap i idrottsföreningar bland barn och ungdomar. I idrottsnämndens fritidsvaneundersökning Ung Livsstil finns dock resultat som pekar på att idrottsrörelsen når de yngre, men att framförallt de äldre tonåringarna inte nås på samma sätt av den organiserade idrotten. På gymnasiet är 75 procent av flickorna och 60 procent av pojkarna fysiskt inaktiva. Nya lösningar måste till för att staden ska ta tillvara alla ungdomars fritidsintressen och bidra till ökad folkhälsa. Det finns också anledning att se över vilka ekonomiska trösklar som finns för att delta i idrott. Idrottsnämnden har också kunnat konstatera att ungdomar som är fysiskt aktiva, i en idrottsförening eller på annat sätt, skattar sin egen hälsa högre än de som inte idrottar eller motionerar. Minskad fysisk aktivitet

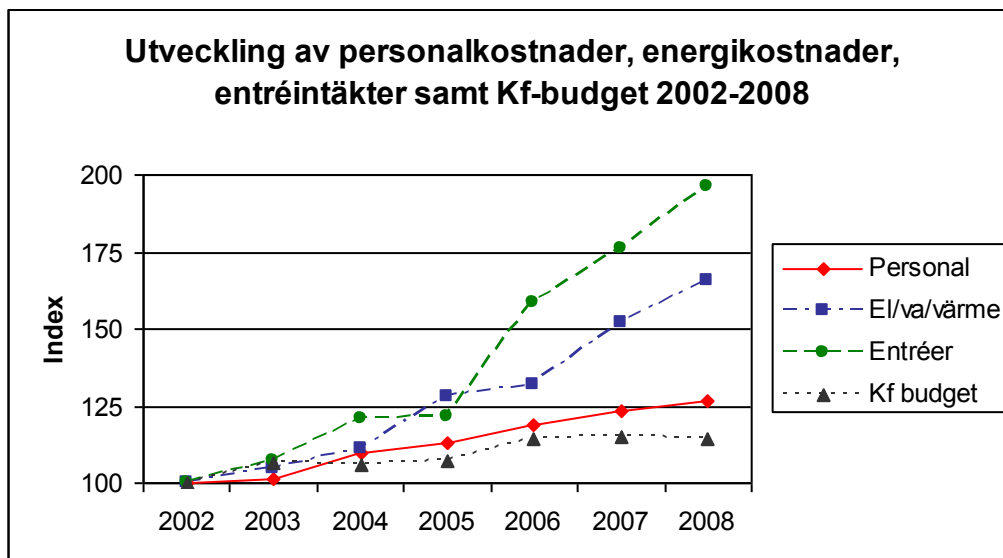
bland äldre tonåringar är därför alarmerande och innebär en uppmaning till såväl idrottsnämnd som skola, stadsplanerare och idrottsrörelsen att agera.

Idrott är en av de mest integrerade arenorna i Stockholm. Samtidigt är socioekonomiska förhållanden en viktig faktor för graden av fysisk aktivitet. Ungdomar, främst flickor, i åldrarna 13-19 år och från utsatta miljöer är som grupp till stora delar inaktiva. Vissa stadsdelar i Stockholm har också en stor andel ungdomar som inte deltar i eller utövar någon fysisk aktivitet alls, varken i föreningsform eller på annat sätt. Det är därför viktigt att idrottsnämnden utvecklar och utformar idrottsanläggningarna och verksamheten på ett sätt som gör att olika intressen tas till vara. Här vill förvaltningen framhålla det angelägna i att idrottsnämnden målmedvetet arbetar för att främja flickors och kvinnors idrottande. Detta inkluderar även olika slag av investeringar. Som ett exempel kan nämnas idrottsnämndens satsning på Må bra-grupper för unga tjejer i Tensta, finansierad av Järvalyftet. I detta sammanhang kan också skolans roll uppmärksammas. Skolan, där i stort sett alla ungdomar nås, är en viktig plats för skapandet av ett långsiktigt, kanske livslångt, intresse för motion eller idrottande i andra former. Samverkan med skolan ser förvaltningen som en av de viktigaste vägarna för att nå alla barn och ungdomar som är fysiskt inaktiva. En utökad samverkan dagtid mellan sim- och idrottshallar och skolor kring friskvårdsaktiviteter är en av flera vägar att nå fler i den äldre ungdomsgruppen.

I framtiden kommer med stor sannolikhet även de äldre stockholmarna, såsom de numera generellt mer aktiva pensionärerna, att vara i fokus för stadens friskvårdsarbete. Denna målgrupp är viktig att nå av flera skäl, inte minst för att förebygga sjukdomar och underhålla det friska i åldrandet.

Ekonomisk utveckling

Nämnden har under senare år haft goda ekonomiska förutsättningar, vilket till stor del beror på en positiv intäktsutveckling. Nämndens ekonomiska situation påverkas i huvudsak av tre faktorer – simhallarnas besöks- och intäktsutveckling, ökande underhållsbehov i anläggningarna samt den ökade investeringsvolymen som medför ökade drift- och kapitalkostnader för nya anläggningar.



(mnkr)

	Kf budget	Personal	El/va/värme	Entréer
2002	300,1	163,0	49,5	72,2
2003	320,3	165,5	51,9	77,5
2004	317,1	179,1	55,1	87,4
2005	320,8	184,1	63,2	87,7
2006	343,6	193,9	65,2	114,2
2007	345,1	201,1	75,2	127,2
2008	342,5	206,6	81,9	141,4

* För 2008 anges VP-värden för personal, el/va/värme och entréer

Ökade entréintäkter utöver intäktsökningarna i budgeten har gjort det möjligt att delvis finansiera nämndens stora kostnadsökningar de senaste åren. Främst är det personalkostnaderna och energikostnaderna som ökat när verksamhetsvolymen ökat, vilket beror på ökad verksamhet i befintliga anläggningar samt att nämnden under senare år haft en relativt betydande investeringsverksamhet. Energifkostnaderna har även ökat till följd av höjda priser samt de senaste årens milda vintrar. Den ökade besöksvolymen i sim- och idrottshallarna medför även ökade kostnader för städning, slitage, gymutrustning, material m.m. Fler konstgräsplaner medger en utökad användning under för- och eftersäsong. Detta ger ökade intäkter för planhyror men medför också ökade driftkostnader.

Det har inte funnits utrymme att med hjälp av de ökade intäkterna även finansiera ökade underhållskostnader som uppstår på grund av den ökade volymen samt ökat underhållsbehov på grund av ålder och slitage. En förutsättning för att nämnden ska kunna behålla oförändrad verksamhet är att intäkterna fortsätter att öka eller att kostnadsbudgeten på sikt anpassas till att motsvara aktuell volym på verksamheten. Om inte ökade underhållskostnader beaktas i driftbudgeten kan det medföra större kostnader på längre sikt.

Det senast året var inte ökningen av entréintäkterna lika kraftig som tidigare år. Detta kan eventuellt bero på att några anläggningar börjar nå sitt kapacitetstak, framför allt under tidiga vardagkvällar då belastningen är hög. Det är svårt att utifrån de senaste årens utveckling avgöra om besöken i befintliga sim- och idrotts-hallar kommer att plana ut under budgetperioden. För att detta inte ska ske arbetar enheterna med att utveckla verksamheten efter kundernas behov samt att öka verksamhetsytorna inom anläggningarna. Det är också viktigt att attrahera nya kundgrupper som kan nyttja anläggningarna de tider då belastningen inte är som störst.

Flera av stadens sim- och idrottshallar är ålderstigna och vissa kommer att behöva stängas periodvis de närmaste åren på grund av ombyggnad. Ett driftstopp påverkar intäkterna betydligt mer än kostnaderna, och dessutom påverkas intäkterna under en längre tidsperiod. Om intäkterna slutar öka eller ökningstakten minskar blir det svårt att finansiera kommande kostnadshöjningar. Detta gäller även vid bibehållen kvalitet och omfattning av verksamheten.

I verksamhetsberättelsen för 2007 redovisades att värdet i underhållsbudgeten inte har hållit jämna steg med ökningen av fastighetsbeståndet och byggkostnadsutvecklingen. Trots att idrottsnämndens underhållsbudget har ökat i samband med nya anläggningar och övertagandet av skolidrottshallarna, och trots att nämnden under senare år har kunnat omfördela ytterligare medel utöver vad som kunnat avsättas i verksamhetsplanen, har det reala värdet ändå urholkats när hänsyn tas till det ökade beståndet och byggkostnadsutvecklingen. I 2008 års verksamhetsplan är underhållsanslaget 15 procent lägre än utfallet för 2007. Se tabell nedan.

Underhållskostnader 2002-2007 (mnr)

2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008 (budget)
60,9	66,1	54,6	47,2	49,8	55,7	47,9

Variationen i underhållskostnad mellan åren speglar inte de faktiska behoven, utan har i hög grad påverkats av nämndens totala ekonomiska situation. För att nämnden ska kunna upprätthålla anläggningarnas goda funktion och realvärde anser förvaltningen att det är viktigt att underhållsbudgeten långsiktigt kan utvecklas i takt med underhållsbehovet och byggkostnadsutvecklingen, samt inte minst i takt med utvecklingen av anläggningsbeståndet. Idrottsförvaltningens samlade bedömning är att en långsiktigt uthållig nivå för fastighetsunderhållet med nuvarande fastighetsbestånd bör vara cirka 65 mnr årligen, dvs. en utökning med cirka 15-20 mnr. En så kraftig utökning av underhållsanslaget kan enligt förvaltningens mening inte finansieras inom nämndens ram utan långtgående konsekvenser för verksamheten, såsom avveckling av anläggningar och därmed minskade intäkter.

Nämndens investeringsvolym har ökat väsentligt under senare år. En ökad investeringsvolym medför också ökade driftkostnader, dels för drift av nya anläggningar och dels för kapitalkostnader. En förutsättning för en fortsatt hög investe-

ringsvolym är att nämnden även fortsättningsvis tillförs medel för drift av tillkommande anläggningar och verksamhetsytor, så att driften av nya anläggningar inte måste finansieras på bekostnad av befintlig verksamhet. Detta gäller även om ökade driftkostnader uppstår i samband med en eventuell ökad inhyrning av idrottsanläggningar. Nämnden har inte heller möjlighet att finansiera tillkommande kapitalkostnader som genereras av genomförda investeringar eftersom förvaltningens lokaler i princip uteslutande nyttjas enbart av den egna verksamheten.

Idrottsnämnden ansvarar för förvaltningen av anläggningar vars totala återanskaffningsvärde har beräknats till cirka 4 mdkr. Förvaltning och underhåll av dessa anläggningar är ett av nämndens huvuduppdrag. Fastighetsbeståndet har de senaste åren utökats snabbt och kommer sannolikt att fortsätta växa de närmaste åren. Bara under 2007 har idrottsnämnden övertagit ansvaret för fem bad och simhallar. Baden är den kategori av anläggningar som har de absolut största underhållskostnaderna. Anläggningarna har inte bara utökats till antal och yta, utan de blir också successivt tekniskt mer komplicerade.

Flera av nämndens stora anläggningar är byggda på 1960- och 1970-talen, och i synnerhet simhallarna har mycket stora underhållsbehov de närmaste åren. Under en rad år har en mycket positiv utveckling skett med ett ökat nyttjande av anläggningarna. Ibland är mer teknik också en förutsättning för ökat nyttjande; äventyrsbad och högre vattentemperaturer i simhallar lockar besökare, konstgräs och ny planbelysning ökar användningen av fotbollsplaner liksom längre drifttider för ishallar under vår och höst. Detta innebär samtidigt ett ökat behov av underhållsinsatser. Det är enligt förvaltningen angeläget att en analys genomförs av på vilken nivå underhållet långsiktigt bör ligga och hur detta ska uppnås.

Utveckla stadens idrottsanläggningar

Idrottsnämnden ansvarar genom drift eller upplåtelse för cirka 400 idrottsanläggningar, varav 200 är skolans gymnastiksalor som upplåts till föreningslivet kvällar och helger. Stockholm är relativt väl försörjt med simhallar och bad sett till antal invånare men underförsörjt på främst fullstora idrottshallar. Utbudet av fotbollsplaner är dåligt i innerstaden. De allra flesta idrotter har dock tillgång till en idrottsanläggning för sin idrott.

Vissa nationella idrottsförbund ställer krav på hur elitarenorna ska utformas för att klara internationella krav. Det är enligt förvaltningens mening bekymmersamt när nya internationella eller nationella regler antas för hur en anläggning ska utformas och där kostnaden för ombyggnaden belastar arenaägaren, som i de flesta fall är kommunen.

Exempelvis ställer Svenska Fotbollförbundet från och med 2008 krav på att samtliga allsvenska herrfotbollsarenor ska vara försedda med plantäckning och planvärme för att föreningarna ska få elitlicens. Från och med säsongen 2010 ska

samtliga allsvenska herrfotbollsarenor vara försedda med individuella sittplatser. Staden har endast en allsvensk arena för herrfotboll, nämligen Söderstadion, som hittills uppfyller ställda krav. Stockholms Stadion kommer att uppfylla kravet på plantäckning och planvärme fr.o.m. 2009. Däremot kommer kravet på individuella sittplatser inte att kunna uppfyllas på Stadion. Även Svenska Bandyförbundet har framfört särskilda krav. Samtliga elitserielag ska från och med år 2012 ha tillgång till en hall för bandy för att få elitlicens.

Ny teknik och nya idrotter ställer också nya krav på utveckling av anläggningarna. Som exempel kan nämnas den nya teknik med syntetis som har utvecklats för is-sporterna. Förvaltningen bedömer att syntetis kan bli intressant i framtiden, bl.a. för att skapa fler ytor för spontanidrott och lek.

Dans är ett område som många ungdomar uttrycker ett stort intresse för. Idrottsförvaltningens ambition är att staden på olika sätt ska öka stödet till danssporten och ta fram speciella kommunala danslokaler.

Alternativ finansiering av nya anläggningar

Förvaltningen har under senare tid blivit uppvaktad av både föreningar och privata aktörer om så kallade OPS-lösningar (offentlig privat samverkan), främst om att bygga nya idrottshallar. På Stora Mossens idrottsplats finns en byggrätt som medger uppförande av en dubbelidrottshall. Här har Alvik Basket tillsammans med ett fastighetsbolag föreslagit, att fastighetsbolaget åtar sig att bygga, förvalta och driva en dubbelidrottshall mot att nämnden köper tider för föreningsverksamhet motsvarande en årlig hyreskostnad. Ett inriktningsbeslut har presenterats för nämnden i mars 2008. Högdalens Innebandy Center har föreslagit ett liknande koncept för en tomt vid den så kallade Högdalstriangeln. Djurgårdens IF Handboll har tillsammans med NCC redovisat ett hallprojekt på Hjorthagens idrottsplats. I anslutning till Enskede Gårds gymnasium föreslår fastighetsbolaget Järntorget att en idrottshall uppförs i enlighet med OPS-konceptet.

Gemensamt för alla idéer är att privata aktörer bygger, förvaltar och driver anläggningarna mot att nämnden betalar hyra för skol- och föreningstider. Den föreslagna hyrestiden är oftast lång, cirka 20 år.

Energibesparande åtgärder

Idrottsförvaltningen arbetar med en plan för effektivisering av energianvändningen i nämndens anläggningar. En energiplan kommer att presenteras nämnden under 2008. Energiförbrukningen i anläggningarna kan påverkas genom val av teknik och driftmetoder, men styrs i hög grad av nyttjandet, öppettider och antal besökare men även av väder och klimatförhållanden. Med nämndens övergripande inriktning att öka utbudet av idrottsanläggningar, att öka öppettider och nyttjandet av anläggningarna och att öka antalet besökare är det svårt att minska energiförbruk-

ningen i absoluta tal. Arbetet inriktas därför i stor utsträckning på att effektivisera energianvändningen.

Möjligheterna att energieffektivisera i befintligt fastighetsbestånd bedöms försiktigtvis, i avvaktan på en mer utförlig energiplan, till ca 10 procent av förbrukningen. Detta motsvarar cirka 9 mnkr årligen med dagens energikostnad och förutsätter investeringar om preliminärt cirka 200 mnkr. Ett sådant arbete måste samordnas med övrig underhålls- och investeringsplanering i en långsiktig energiplan där tekniska lösningar och effekten av gjorda insatser kontinuerligt utvärderas och förbättras.

I förvaltningens egna bedömningar är det inom områdena värme och elektricitet som de största möjligheterna till effektivisering finns. De åtgärder som planeras är främst konvertering av gas- och oljepannor till fjärrvärme, teknisk driftoptimering, att effektivisera anläggningarnas nyttjandetider, förbättra fastigheternas klimatskal (bättre isolering) och i någon mån att installera solceller och solfångare.

För att kunna nå klimatmålen till år 2015 så behöver investeringar och underhållsåtgärder vad gäller energibesparingar och energieffektiviseringar både utökas och tidigareläggas. För att nå detta föreslås att särskilda investeringsmedel avsätts om cirka 20 mnkr årligen under perioden 2009-2011 för investeringar i energieffektivisering, med inriktningen att behålla samma nivå fram till 2018.

Andra aktörer

Idrottsnämnden har under 2007 prövat marknaden och konkurrensutsatt tre större sim- och idrottshallar. Det fanns en marknad, men nämnden avbröt upphandlingen eftersom anbuden ekonomiskt sett var betydligt sämre för staden än idrottsförvaltningens referensbudgetar. Under 2008 ska en av anläggningarna prövas i upphandling på nytt, men med ett lite annorlunda upplägg.

Kommunfullmäktige har beslutat att fler anläggningar ska drivas i föreningsdrift. I dag finns i Stockholm idrottsanläggningar som ägs eller hyrs av föreningar där staden i flera fall lämnar driftbidrag. Förvaltningen har under 2008 vid fem tillfällen bjudit in föreningar för att diskutera ett utökat driftansvar. Det finns ett stort intresse från föreningar att medverka, och en utökad föreningsdrift kommer under 2008 att uppfyllas i enlighet med fullmäktiges uppdrag. Arbetet med detta kommer även framöver att drivas aktivt av förvaltningen.

Föreningsstöd

Idrottsnämnden ansvarar för stöd till föreningslivet i Stockholm. Bidragsgivningen omfattar allt från 0-taxa till medlemsaktivitetsbidrag, lägerbidrag, ledarutbildningsbidrag, lokalkostnadsbidrag och drift- och investeringsbidrag och vänder sig till åldersgruppen 7-20 år. Den totala bidragssumman utgör under år 2008 cirka 45

mnkr och genom 0-taxan sker en subventionering av föreningarna på totalt cirka 80 mnkr, dvs. totalt ett direkt föreningsstöd om cirka 125 mnkr.

Staden har 0-taxa för barn och ungdomar mellan 7-20 år under säsong. Enligt förvaltningen är 0-taxan ett viktigt bidrag från staden för att minska trösklarna för idrottande. Det finns dock ett behov av att se över säsongerna för olika idrotter för att bl.a. skapa rättvisa i "0-taxesäsongerna", och inte minst se över bristen på kommunalt stöd till de fritidsintressen som står utanför 0-taxa och/eller som inte har tillgång till kommunala idrottsanläggningar. Det gäller exempelvis idrotter som orientering, fäktning, boxning, brottning, danssport och en del kampsporter. Förvaltningen avser att inför 2009 presentera en översyn av detta.

Sett över den senaste tjugoårsperioden har antalet föreningar med bidrag minskat. Minskningen gäller även idrotten som i Stockholm har minskat från 604 föreningar till 344. Även antalet medlemmar i åldern 7-20 år inom det samlade föreningslivet har minskat under samma period, men bland idrottsföreningarna har antalet medlemmar inom denna ålderskategori hållit sig relativt konstant.

Idrottsnämnden har 2008 gett förvaltningen i uppdrag att se över bidragsgivningen till barn- och ungdomsverksamheten mot bakgrund av den ökade elitiseringen inom barn- och ungdomsgrupperna, men även utifrån ambitionen att prioritera gruppen äldre tonåringar och barn och ungdomar med funktionsnedsättning.

Evenemang

Möjligheten att anordna publika idrottsevenemang på nationell och internationell nivå är betydelsefull för staden, dess invånare och besökare. Idrottsnämnden ska aktivt skapa förutsättningar för arrangörer att planera, etablera och genomföra olika evenemang i Stockholm. Samarbetet med Stockholm Visitors Board inom Event Stockholm är angeläget att utveckla. Här ska intressenter från kommunen, regionen och näringslivet samlas för att skapa en evenemangsplattform för olika arrangörer.

Det krävs beredskap, kunskap och god organisation inom de lokala idrotterna för att söka och genomföra stora internationella idrottsevenemang. Förvaltningen ser det som angeläget att också stötta ungdomsturneringar och internationella, nationella och regionala ungdomsevenemang inom idrotten. Det är viktigt att skolorna i Stockholm kan fungera som billiga övernattningsalternativ vid alla dessa tävlingar, turneringar och läger som genomförs i Stockholm.

Medarbetarna

Inom idrottsförvaltningen arbetar 430 tillsvidareanställda och cirka 800 timavlönade. Förvaltningen avser att under 2008 påbörja en översyn av behovet av timavlönade. Ansträngningarna att öka andelen kvinnor fortgår under planperioden och målet enligt nämndens jämställdhets- och mångfaldsplan är att 40 procent av de

anställda ska vara kvinnor. Sjukfrånvaron är förhållandevis låg bland idrottsförvaltningens anställda och de hälsofrämjande insatserna, liksom rehabiliteringsinsatserna, fortsätter.

Bemanningen vid idrottsförvaltningen håller en relativt konstant nivå. En eventuell konkurrensutsättning av anläggningar kan komma att påverka antalet anställda, och fram till och med 2016 beräknas mellan 55-60 anställda avgå med pension. Det är viktigt att påbörja en planering för att säkra återväxten. Som en medveten satsning på generationsväxling och framtida personalförsörjning använder förvaltningen t.ex. sedan några år ett traineeprogram inom driftavdelningen idrott ute. Samtliga anställda med chefsbefattning ska under 2008 påbörja en internt anordnad utbildning för chefskörkortet.

Investeringar

I budget 2008 och förutsättningar för 2009 och 2010 uppgår nämndens investeringsbudget till totalt 720 mnkr under åren 2008-2010. Nämndens investeringsvolym har under de senaste tre åren legat något högre, omkring 250-300 mnkr per år. I förvaltningens förslag till investeringsplan för planeringsperioden 2009-2011 och förslag till långsiktiga investeringar ingår såväl upprustningar av befintliga anläggningar som relativt omfattande nyinvesteringar. Föreslagna investeringar har rangordnats utifrån sammanvägda prioriteringsgrunder där upprustning av befintliga anläggningar, pågående exploateringsprojekt, nya idrottshallar, idrottsanläggningar i nya bostadsområden och upprustade och nya ridanläggningar har inrymts inom den så kallade normala investeringsnivån. Målsättningen har varit att inrymma prioriterade projekt i en normal planeringsnivå som uppgår till cirka 250 mnkr per år under planeringsperioden. På grund av redan beslutade projekt, som bl.a. förskjutits från tidigare år, eller projekt med långt framskriden planering, kan detta inte helt uppnås. Härutöver redovisas även ytterligare behov av investeringar på längre sikt, som för att kunna genomföras kräver en ökning av investeringsramen utöver normal nivå.

Pågående och beslutade projekt 2009–2011

Pågående och beslutade projekt är projekt som har påbörjats eller där genomförandebeslut finns.

Under perioden fortsätter upprustningen av de elva skolidrottshallar och skolbad som nämnden förvärvade under 2007. Genomförandebeslut finns för de två första etapperna till en total kostnad om 55,6 mnkr. Fortsatt upprustning redovisas under planeringsprojekt inom normal nivå.

Inom pågående och beslutade projekt redovisas även diverse mindre projekt som t.ex. inventarie- och maskininköp samt mindre reinvesteringar.

Planeringsprojekt inom normal nivå

Målsättningen har varit att inrymma prioriterade planeringsprojekt inom en normal planeringsnivå om cirka 250 mnkr per år. För projekt som redovisas inom denna nivå har genomförandebeslut inte fattats, men projekten bedöms ändå ha goda förutsättningar att kunna genomföras om nämnden tillförs tillräckliga investeringsmedel.

Exploateringsprojekt

Under perioden avses ytterligare konstgräsplaner anläggas på Långbro bollplan och Kämpetorps bollplan. Vidare planeras ersättningslokaler för idrott ute söderorts områdeslag i anslutning till kvarteret Målkurvan i Gubbängen. I slutet av perioden planeras en utbyggnad och modernisering av Åkeshovs sim- och idrotts-hall kunna påbörjas, och i samband med att bostäder på Årstafältet planeras finns ett förslag att flytta de två befintliga rugbyplanerna. Som ersättningsområde kommer Gubbängens sportfält att föreslås. Där arbetar förvaltningen för närvarande med ett program som innehåller olika ytor för idrottsaktiviteter över hela sportfältet.

Idrottsanläggningar i eller intill planerade bostadsområden

Vision Stockholm 2030 förutspår att Stockholm kommer att växa kraftigt och att det kommer att finnas betydligt fler stockholmare år 2030. När staden växer måste befintliga idrottsområden behållas och utvecklas och nya anläggningar ställas i ordning för att klara framtida behov. När nya stadsdelar växer fram och förtättningsbyggnation pågår är det viktigt att också idrottsanläggningar för tävlings-, tränings- och motionsaktiviteter planeras in från början. Förvaltningen är aktivt med och föreslår, i remissförfaranden och på andra sätt, vilka typer av anläggningar som behövs i olika områden. I slutet av treårsperioden planeras byggstart för nya stadsdelar på Nordvästra Kungsholmen, i Norra Djurgårdsstaden och inom Norra Stationsområdet.

I Norra Djurgårdsstaden, som omfattar områdena Hjorthagen, Värtahamnen, Frihamnen och Loudden, planeras för cirka 10 000 nya bostäder. Under slutet av perioden planeras byggnation av en ny fullstor idrottshall inom Hjorthagsområdet samt anläggning av flera konstgräsplaner. Efter perioden planeras för byggnation av en 7-manna fotbollshall. Inom området Frihamnen/Loudden har behovet av nya idrottsanläggningar framförts, eventuellt en idrottshall med placering i f.d. Lindarängshangaren och en ny idrottsplats. På sikt skulle också en ishall kunna iordningställas inom Östermalmsområdet.

Inom Norra Stationsområdet beräknas närmare 3 000 nya lägenheter kunna uppföras. I slutet av perioden bedömer förvaltningen det möjligt att i området påbörja arbetet med att bygga en ny fullstor idrottshall samt en 7-manna konstgräsplan. Vidare kommer bostäder att byggas i Fruängen, Sättra/Skärholmen och Skarpnäck m.fl. områden i söderort samt i västerort i Annedalsområdet inom stadsdelen

Mariehäll. I förslag till ny detaljplan för kv. Mattisborgen inom det nya bostadsområdet Annedal planeras en fullstor idrottshall i anslutning till en skola.

Nya idrottsområden

I samarbete med stadsbyggnadskontoret och exploateringskontoret pågår en översyn av användningen av stadens totala markinnehav. Översynen kan medföra att planlagd idrottsmark får annan användning, men också att exempelvis parkmark eller annan mark blir idrottsmark. Ett exempel är ny detaljplan för ett markområde i Sundby i Bromma. Där har ett kommande idrottscentrum föreslagits, med bl.a. konstgräsplaner och en friidrottshall, för att fånga upp behoven i stadsdelarna Sundby, Beckomberga/Söderberga Gård och Mariehäll/Annedal.

Behovet av större sammanhängande sportfält är stort. Förvaltningen håller för närvarande på att undersöka möjligheterna att omvandla Gubbängsfältet till ett sportfält för olika utomhusidrotter som fotboll, rugby och amerikansk fotboll, men även för evenemang som Eken Cup m.fl.

Upprustning av idrottsplatser (idrottscentrum)

Nämnden har under flera år arbetat med inriktningen att utveckla ett antal större idrottsplatser med en god infrastruktur och geografisk spridning till idrottscentrum. Ett idrottscentrum ska bestå av ett bredare utbud av idrottsaktiviteter än vad dagens idrottsplatser erbjuder. Exempelvis konstgräsplaner, syntetbanor för friidrott, ishockeyhall och i något fall fotbollshall, friidrottshall, konstfrusen bandyplan eller idrottshall/ar. Idrottsplatser som i ett första skede skulle kunna utvecklas med denna inriktning är Farsta, Sätra, Stora Mossen, Grimsta, Spånga och Östermalm. Efter aktuell treårsperiod finns förutsättningar för att uppföra 7-manna fotbollshallar på Farsta idrottsplats, Vårbergs idrottsplats och Grimsta idrottsplats.

Under 2008 beräknas arbetet med en ny förråds-, garage- och omklädningsbyggnad på Östermalms idrottsplats kunna påbörjas och under 2009 avslutas anläggandet av konstgräsplaner. Under hela perioden kommer dessutom upprustnings- och moderniseringsåtgärder att pågå på Stadion enligt det inriktningsbeslut som fastställdes av nämnden i mars. Bland övriga planerade åtgärder kan nämnas Kristinebergs IP som rivs och återuppbyggs i samband med att SL anlägger en ny bussdepå under idrottsplatsen, konstgräs på Bellevue bollplan, förstärkning av omklädningskapaciteten på Mälarhöjdens IP, två 11-manna konstgräsplaner på Kärrtorps IP, nya omklädningsrum till ishallen samt ett vagnslider på Grimsta IP och utbyte av kylkompressorer på flera av de anläggningar som har konstis. I slutet av perioden planeras upprustning av omklädningsbyggnaderna på Stadshagens idrottsplats och anläggande av konstgräs på befintlig grusplan, anläggande av en 11-manna konstgräsplan på befintlig grusplan på Enskede idrottsplats samt byte av konstgräs på ett antal platser.

Idrottshallar vid skolor

Upprustningen av de elva skolidrottshallarna, inklusive skolbaden, föreslås fortsätta i ytterligare etapper under budgetperioden utöver de som redan beslutats. En kartläggning av ytterligare upprustningsbehov pågår och för vissa av anläggningarna kommer omfattande åtgärder att krävas. Enligt förvaltningens bedömning är hårda prioriteringar nödvändiga för att klara de mest akuta åtgärderna med de resurser som preliminärt beräknades för upprustning av hallarna.

Behovet av fullstora idrottshallar är stort och nämnden har under senare år låtit uppföra tre hallar med god geografisk spridning. Samhällsnyttan av hallarnas placering är mycket stor, då de används såväl för skolans behov som av föreningslivet. I en redovisning till idrottsnämnden 1999, som även antogs av kommunfullmäktige, angavs att åtta till tio fullstora idrottshallar skulle behöva byggas för att tillgodose inomhusidrotternas behov av verksamhetslokaler. I samarbete med SISAB har två av de tre uppförda hallarna placerats i direkt anslutning till skolor och den tredje, Sjöstadhallen, inte alltför långt från en skola. Ytterligare tre hallar planeras under perioden, samtliga i direkt eller nära anslutning till skolor; Skanstullshallen, Hjulstahallen och Smedshagshallen. Efter perioden finns planer på att uppföra nya idrottshallar vid Engelbrektskolan samt vid Sjöängsskolan.

Under 2008 planeras en ombyggnad av entrén i Brännkyrkahallen påbörjas. Planerade upprustningsarbeten i Liljeholmshallen avslutas under början av perioden. Förutom nämnda idrottshallar är det efter treårsperioden aktuellt med tillbyggnad av Gubbängshallen och Ärvingehallen med var sin fullstor idrottshall.

Ridanläggningar

Det är enligt förvaltningens uppfattning angeläget att fortsätta satsningen på att modernisera och vidareutveckla stadens ridanläggningar. I Enskede planeras omklädnings- och duschutrymmen ställas i ordning och antalet stallplatser utökas, och i Farsta planeras upprustning av omklädnings- och duschutrymmen. Inom programperioden beräknas den sedan länge planerade nya ridanläggningen i Sättra kunna påbörjas för att ersätta den befintliga som i princip är utdömd. Vid Åkeshovs ridanläggning planeras upprustningen med ett nytt ridhus och en ny uteridbana kunna slutföras.

Modernisering av badanläggningar

Flera av nämndens sim- och idrottshallar som uppfördes under 1960- och 1970-talen är i ett stort behov av omfattande upprustning och modernisering, bl.a. av ventilation och vattenrening och förstärkning av bärande konstruktioner. Förvaltningen har påbörjat ett utredningsarbete för att belysa behovet och uppskatta kostnaden för de åtgärder som bedöms nödvändiga under de närmaste fem åren. Sim- och idrottshallarna i Farsta, Västertorp, Vällingby och Åkeshov är de anläggningar som är i störst behov av upprustning. Upprustning av vattenrening har i förslaget inrymts inom normal nivå. Totalt uppskattas kostnaden till cirka 55 mkr

fördelat på åren 2009-2013, vilket även inkluderar kostnaderna för upprustning av fyra bassängbad. För att kunna inrymma mer omfattande förstärkning av konstruktion samt övrigt behov av upprustning av anläggningarna krävs en utökning av nämndens årliga investeringsvolym under en längre period. Planerade ombyggnadsarbeten i Tensta sim- och idrottshall avslutas under början av perioden.

Även flera av de tempererade bassängbaden är i behov av upprustning. Under perioden genomförs, med byggstart hösten 2008, omfattande arbeten vid Nälstabadet men även förvaltningens övriga bassängbad, Kampementsbadet, Hägerstensbadet, Nytorpsbadet och Älvsjöbadet, är i stort behov av omfattande upprustning.

Planeringsprojekt över normal nivå

Planeringsprojekt över normal nivå är projekt som förvaltningen bedömer som angelägna, men som inte har kunnat inrymmas inom den normala nivån om cirka 250 mnkr per år. Dessa projekt saknar genomförandebeslut, förutsättningarna för genomförande är inte helt klara och för att de ska kunna genomföras krävs att nämndens investeringsram utökas väsentligt kommande år jämfört med nuvarande nivå.

Upprustning av idrottsplatser

Bland angelägna investeringar som inte ryms inom normal nivå kan nämnas förstärkning av omklädningskapaciteten vid idrottsplatserna i Hjorthagen och Hässelby, upprustning av läktarbyggnad och omklädningsrum på Kristinebergs IP, anläggande av konstgräs på Tanto BP, rugbyplaner och konstgräsplaner för fotboll på Gubbängens sportfält och anläggande av en 11-manna konstgräsplan på Stenhamngens BP.

Förvaltningen vill även redovisa större angelägna upprustningsprojekt såsom eventuell placering av en bandyhall på Gubbängens IP, anläggande av en ny idrottsplats vid Bällsta gård med bl.a. en friidrottshall och två konstgräsplaner med omklädnings- och personalbyggnad, en inomhusarena för vintersport vid Hjulsta (Granholmstoppen) samt sportfält, ny ridanläggning och bassängbad m.m. på Järva friområde.

Badanläggningar

Stockholmarnas intresse för bad och motion är stort. Flera av stadens badanläggningar börjar bli ålderstigna och uppvisar stora behov av upprustning. Erfarenheter från tidigare upprustningsprojekt visar att även utveckling med nya utbud som aktivitetsytor, bubbelpooler, vattenlek, landskap m.m. behöver genomföras när verksamheten ändå störs av större byggnadsarbeten. I första hand skulle Åkeshovs sim- och idrottshall och Farsta sim- och idrottshall kunna utvecklas med denna inriktning.

Kommunfullmäktige och idrottsnämnden gav i budget för 2007 förvaltningen i uppdrag att undersöka möjligheterna till att uppföra en sim- och idrottshall inom stadsdelen Skarpnäck. Detta arbete avslutas för närvarande och kommer att redovisas för idrottsnämnden under våren 2008. Projektet redovisas i underlag till budget 2009 och inriktning 2010-2011, med möjlig byggstart under 2010.

För Vanadisbadet har förvaltningen fått i uppdrag av idrottsnämnden att tillsammans med exploateringskontoret ta fram ett underlag för fortsatt planering för en anläggning med möjlighet till bad och inomhusidrotter. Anläggningen är tänkt att bli ett viktigt rekreations- och idrottsområde, inte minst för boende i de nya bostäderna i Norra Stationsområdet.

Övriga anläggningar

Stadens förvaltningar har tagit fram ett gemensamt utvecklingsprogram i syfte att öka attraktionsgraden på Järvafältet för såväl boende, besökare och arbetande i området. I programmet omnämns bl.a. möjligheterna att anlägga sportfält, skid- och motionsspår, en ridanläggning och ett tempererat bassängbad. Förvaltningen förordar att arbetet inleds under perioden och har föreslagit att ett tempererat bassängbad vid Eggeby Gård och ett modernt skid- och motionsspår prioriteras.

Inom en tioårsperiod skulle ett stort ridhus kunna uppföras vid Djurgårdens ridanläggning, att hyras av ridklubben, liksom en ny ridanläggning på Järvafältet. Ett skid- och motionsspår kan anläggas i Nackareservatet som en anslutning till befintligt spår med start vid Hammarbybacken. År 2011 kommer Bangolf VM att arrangeras i Lignaparken på Södermalm. Förvaltningen har vissa åtaganden vid detta evenemang, t.ex. att tillhandahålla en publik toalettbyggnad. Förvaltningen kommer även att se över behovet av en curlinghall och en konståkningshall.

Övriga redovisningar

En lokalförsörjningsplan redovisas i bilaga 1 och bilaga 2 utgör det blankettunderlag som lämnas till stadsledningskontoret. I underlaget redovisas förslag till förändringar av driftbudgeten, förslag till investeringsutgifter 2009-2011 samt redovisning på längre sikt, för perioden 2009-2018, avseende investeringar och kapitalkostnader.

Bilaga

1. Lokalförsörjningsplan
2. Blankettunderlag